

**Posudek oponentky bakalářské práce
Katedra sociální práce FF UK**

AR 2022/2023

Jméno studentky: **NOHOVÁ Nikola**
Studijní program: **Sociální práce**

Název práce: **Naplňování potřeb seniorů v pobytové odlehčovací službě se zaměřením na aktivizační činnosti**

Vedoucí práce: **PhDr. Lenka Monschizadeh-Tehrany**
Oponentka práce: **PhDr. Kateřina Šámalová, Ph.D.**

Pracoviště: **Katedra sociální práce FF UK**

Předložená bakalářská práce otevírá velice podnětné téma z oblasti sociálních služeb. Tím je uspokojování potřeb klientů při využívání respitních služeb pro seniory se zvláštním důrazem kladeným na jejich aktivizaci. Pro čtenáře je tak od samého úvodu práce otázkou, jak se autorce práce podaří s tímto zaměřením práce naložit a zasadit ho do rámce činností sociální práce vykonávaných při poskytování sociálních služeb.

Zpracovaná bakalářská práce vykazuje tradiční strukturu. Text je členěn na teoretickou a výzkumnou část. Chybí samostatná část metodologická, tak jak stanovují standardy pro psaní kvalifikačních prací. Teoretická část práce je postavena na čtyřech hlavních kapitolách, kterými autorka práce v teoretické rovině konceptualizuje zvolené téma. Blíže se zabývá stářím a stárnutím, potřebami stárnoucích osob, tématem aktivizace a teoretickou část uzavírá pojednáním o sociální službě, která je klíčovým předmětem jejího zájmu, tedy odlehčovací službě. Tato kapitola, byť je pro předloženou práci zásadní, je oproti očekávání velice stručná. Vlastní službě je věnováno pouhých 12 řádků textu. Dále není jasné, jak se do tématu promítá vlastní obor sociální práce. Podle toho, jak je v kapitole č. 3 definována aktivizace, nachází se řešená téma spíše v oblasti ergoterapie či pedagogiky. Čtenář si tak nutně klade otázku, zda úkony aktivizace přináleží kompetenčně do rukou sociálního pracovníka, protože ví, že podle zákona o sociálních službách nikoli. Je škoda, že souvislost mezi aktivizací a sociální prací autorka práce nenastíhuje, bezesporu totiž existuje. Zvláštní pozornost by rovněž očima hodnotitelky zasloužila oblast potřeb seniorů a jejich rodin, kteří využívají služeb respitní péče. Poté by bylo možná také snadnější porozumět jednotlivým aktivizačním přístupům. Studentka

opakovaně nevyužívá recentní literární zdroje, což je na škodu. Studentka rovněž v případě citace právních norem necituje primární zdroj, tedy normy samotné, což je chybně.

I přes uvedené výtky lze říci, že struktura této části práce je přehledná a čtenáři se v ní dobře orientuje. Samotný text je čtivý, věcný, bez zjevných jazykových či stylistických nedostatků.

Po čtvrté kapitole přechází text v část výzkumnou. Pro její zpracování si diplomantka předsevzala zjistit, jaké potřeby jsou klientům odlehčovací pobytové služby naplňovány účastí na aktivizačním programu. Zde si dovoluji znovu zopakovat, že by bylo vhodné, aby čtenář byl o charakteru potřeb takového klienta předem informován. Nedožíváme se ani informace o tom, jakou povahu aktivizace v dané službě má. Oddíl textu nazvaný „Průběh aktivizace“ bohužel tyto potřebné informace neobsahuje. Není ani zřejmé, proč se daným tématem studentka zabývá (v čem považuje téma za výzkumně podnětné), není popsán vztah mezi aktivizací a naplňováním vyšších potřeb dle Maslowa. Toto jsou zásadní otázky, které si studentka bohužel nepoložila.

Naplnění stanoveného výzkumného cíle se studentka rozhodla dosáhnout prostřednictvím kvantitativní výzkumné metodologie, což nevnímám s ohledem na rozsah jejího výzkumného vzorku (21 osob) za optimální postup. Dokonce si pro účely výzkumu stanovila pět pracovních hypotéz. Ty bohužel ovšem nenaplňují znaky výzkumných hypotéz. Jsou spíše odrazem toho, co si autorka práce předem myslí, ovšem není vůbec zřejmé, proč se tak domnívá, z jakých zdrojů a dat vychází. Jako vhodné by mi přišlo rozdělení hlavní výzkumné otázky na dílčí. Napomohlo by to k pochopení, proč studentka respondentům klade otázky v tomto znění. Čtenář nabývá dojmu, že neproběhla prakticky žádná operacionalizace dílčích výzkumných témat. V neposlední řadě studentka nepopisuje, jakým způsobem sebraná data analyzovala.

Vzhledem k výčtu nedostatků této části práce není možné posoudit, jak kvalitní vyhodnocení dat studentka prezentuje. Sebraná data nemají z mého pohledu prakticky žádnou oporu v solidním metodologickém ukotvení a bohužel nemohou vést k zodpovězení hlavní výzkumné otázky. Navíc opakovaně se zde projevuje důsledek nešťastné volby kvantitativního přístupu.

V závěru práce nechybí diskuse, která ovšem jen shrnuje, k čemu studentka realizací výzkumného šetření dospěla, tedy nediskutuje výsledky tohoto šetření se současným stavem oborové teorie a praxe.

Celkově hodnotím předloženou práci jako hraniční a absolvování této části státní zkoušky podmiňuji úspěšnou, precizní obhajobou.

Otázky k obhajobě:

1. Jaké další metody a techniky aktivizace se v odlehčovacích službách využívají?

2. Jakou odbornou způsobilost musí prokázat aktivizační pracovníci?
3. Vykonávají aktivizaci sociální pracovníci?
4. Jaká jsou specifika odborné aktivizace oproti jiným typům aktivizace?
5. Co má autorka na mysli adaptací na neměnnou situaci? Kdo definuje neměnnost této situace?
6. Jaké vlastnosti má výzkumná hypotéza? K čemu slouží?
7. Jakým, jiným způsobem by studentka nyní přistoupila k řešení práce?

Navrhovaná klasifikace: dobře – nedostatečně

Datum, podpis.

V Praze 21. srpna 2023